

SERTIFIKACIONO TELO
CENTRALNA PUTNA LABORATORIJA DOO
Živorada Petrovića 13
21203 Veternik, Novi Sad
Telefon 021/820 180; fax: 021/820 181
E-mail: office@cpl.rs
web site: http://www.cpl.rs

Pravila sertifikacije Sertifikacionog tela "Centralne putne laboratorije" DOO

Izradio:

Milica Bujanj, dipl.hem.inž.

(potpis)

Pregledao:

Mr sci. Radomir Jakovljević, dipl. građ. inž.

(potpis)

Odobrio:

Mr sci. Radomir Jakovljević, dipl. građ. inž.

(potpis)

Kopija	
Važeće izdanje	1
Datum važećeg izdanja	05.06.2015.
Broj izmene	2

	Pravila sertifikacije Sertifikacionog tela "Centralne putne laboratorije" DOO		CPL.ST.02
	Izdanje 1	Datum 05.06.2015.	Izmena 2

SPISAK DISTRIBUCIJE PRAVILA SERTIFIKACIJE

- Generalni direktor CPL	kopija 01
- Pomoćnik direktora za kvalitet i razvoj	kopija 00
- Ostali zaposleni, po potrebi	kopija 02 i dalje

PRAVILA SERTIFIKACIJE proizvoda dostavlja se na zahtev i potencijalnim korisnicima usluga u **pdf** formatu.

Takođe, PRAVILA SERTIFIKACIJE proizvoda u **pdf** formatu objavljuje se i redovno ažurira na Internet stranici www.cpl.rs.

ZAPIS O IZMENAMA

Broj izmene	Strana	Datum	Odobrio	Opis izmene
1	6	14.09.2015.	Generalni direktor	Navedena Naredba o obaveznom atestiranju frakcionisanog kamenog agregata za beton i asfalt ("Službeni list SFRJ" broj 41/87)
2	14	14.09.2015.	Generalni direktor	RSO obaveštaja klijenta o suspenziji sertifikata

	Pravila sertifikacije Certifikacionog tela "Centralne putne laboratorije" DOO		CPL.ST.02
Izdanje 1	Datum 05.06.2015.	Izmena 2	Strana 3/15

SADRŽAJ

1.	OPŠTI DEO.....	4
2.	PODRUČJE PRIMENE.....	4
3.	ODGOVORNOST.....	4
4.	TERMINI I DEFINICIJE.....	4
5.	REFERENTNI DOKUMENTI.....	5
6.	POSEBNE ODREDBE I AKTIVNOSTI.....	6
7.	SERTIFIKACIJA PROIZVODA/FABRIČKE KONTROLE PROIZVODNJE.....	6
8.	ŠEMA SERTIFIKACIJE.....	8
9.	NADZOR.....	11
10.	UPRAVLJANJE SERTIFIKATOM.....	12
11.	ODGOVORNOSTI I OBAVEZE UČESNIKA SERTIFIKACIJE.....	13
12.	SMANJENJE, SUSPENZIJA ILI POVLAČENJE SERTIFIKACIJE.....	14
13.	PRESTANAK SERTIFIKACIJE.....	15
14.	PRIGOVORI I ŽALBE.....	15

	Pravila sertifikacije Sertifikacionog tela "Centralne putne laboratorije" DOO		CPL.ST.02
Izdanje 1	Datum 05.06.2015.	Izmena 2	Strana 4/15

1. OPŠTI DEO

Pravila služe kao informacija-obaveštenje za učesnike u postupku sertifikacije, definišu opšte zahteve koji moraju biti zadovoljeni za dobijanje i održavanje sertifikacije i propisuju obaveze SERTIFIKACIONOG TELA "CENTRALNE PUTNE LABORATORIJE" DOO i klijenta (proizvođača/ovlašćenog zastupnika).

2. PODRUČJE PRIMENE

Pravila su prvenstveno namenjena klijentima (nosiocima sertifikacije) i njihovim podugovaračima, a koristi ih STCPL, odnosno članovi SO, članovi TVN, osoblje akreditovane laboratorije za ispitivanje i podugovarači CPL za pojedine aktivnosti.

Ovaj dokument proizilazi iz Opšte šeme sertifikacije *CPL.ST.01*.

3. ODGOVORNOST

Za izradu, primenu i održavanje Pravila sertifikacije odgovorno je lice odgovorno za kvalitet STCPL (pomoćnik direktora za kvalitet i razvoj).

Pravila sertifikacije sprovode svi zaposleni u Sertifikacionom telu Centralne putne laboratorije i druga lica uključena u proces sertifikacije.

Za klijenta sertifikacije i imaoce sertifikata i licence, Pravila sertifikacije su obavezujući dokument.

4. TERMINI I DEFINICIJE

U ovom dokumentu upotrebljavaju se definicije, pojmovi i skraćenice iz dokumenta STCPL Priručnik kvaliteta *CPL.ST.PO*;

SERTIFIKACIONO Telo CPL:	<p>Fleksibilna organizacijska celina (STCPL) koju čine: stalno zaposlene osobe u Sertifikacionom odboru(SO) kao i imenovane (odgovorne) osobe za vrednovanje koje su zaposlene u drugim OC CPL i u njima obavljaju i druge delatnosti</p>
Sertifikacija:	<p>Postupak u kojem treća strana daje pismenu garanciju da je proizvod usaglašen sa utvrđenim zahtevima specificiranim u normativnim dokumentima, kao što su propisi, standardi i tehničke specifikacije</p>
Sertifikat:	<p>Dokument kojim se potvrđuje da je građevinski proizvod ili fabrička kontrola proizvodnje usaglašen(a) sa odgovarajućom tehničkom specifikacijom</p>
Šema za sertifikaciju:	<p>Sistem za sertifikaciju koji se odnosi na specificirane proizvode na koje se primenjuju isti specificirani zahtevi, specifična pravila i procedure;</p>
Proširenje sertifikacije:	<p>Postupak proširenja područja sertifikacije</p>
Suženje sertifikacije: Suspendacija sertifikacije:	<p>Postupak poništavanja sertifikacije u jednom delu sertifikacionog područja Postupak privremenog stavljanja van snage dodeljene sertifikacije u celom obimu sertifikacionog područja</p>
Smanjenje sertifikacije:	<p>Postupak privremenog stavljanja van snage dodeljene sertifikacije u delu sertifikacionog područja</p>
Povlačenje sertifikacije:	<p>Postupak poništavanja sertifikacije u celosti Utvrđivanje da li se mogu primeniti zahtevi standarda na uzorkovanje</p>
Vrednovanje:	<p>ispitivanje, kontrolisanje i nadzor, potreba za dodatnim informacijama (npr. da li su ispitivanja u obimu akreditacije) da bi se dobile potpune informacije o tome da li je predmet ocenjivanja ili njegov uzorak usaglašen sa</p>

	Pravila sertifikacije Sertifikacionog tela "Centralne putne laboratorije" DOO		CPL.ST.02
	Izdanje 1	Datum 05.06.2015.	Izmena 2

Treća strana: specifikiranim zahtevima standarda za taj proizvod
Osoba ili telo kojem strane uključene u rešavanje nekog pitanja priznaju nezavisnost i objektivnost u vezi sa tim pitanjem

Telo za vrednovanje i nadzor: Telo koje obavlja usluge vrednovanja i nadzora na zahtev sertifikacionog tela.

Imenovane/odgovorne osobe: članovi CPL tima za vrednovanje i nadzor (TVN), ocenjivači u sistemu sertifikacije

Tehnička specifikacija: Standard ili tehničko dopuštenje/odobrenje ili tehnički propis

Klijent: Podnosilac zahteva za sertifikaciju uključujući zahteve za proizvod: Proizvođač ili ovlašteni zastupnik koji podnosi zahtev i sklapa ugovor sa STCPL

Prigovor, pritužba, žalba: Pritužba: izražavanje nezadovoljstva sertifikacionom telu, od osobe/pravne osobe koje se odnosi na aktivnosti sertifikacionog tela
Žalba : zahtev klijenta za preispitivanje za njega nepovoljne odluke sertifikacionog tela, a odnosi se na sertifikacioni status;

Nepovoljne odluke su:

- odbijanje prihvatanja prijave,
- odbijanje nastavka ocenjivanja,
- zahtevi za korektivne mere/akcije,
- izmene u području sertifikacije,
- odluke o odbijanju, suspenziji ili povlačenju sertifikacije
- druge aktivnosti koje sprečavaju dobijanje i/ili održavanje sertifikacije.

CPL registar sertifikata/ potvrda: Ažurirani popis sertifikata/potvrda sa statusom

Skraćenice

SO	Sertifikacioni odbor	TVN	Tim za vrednovanje i nadzor
QMS	sistem menadžmenta kvalitetom u CPL;	QST	Sistem menadžmenta sertifikacionog tela
PDK	Pomoćnik direktora za kvalitet i razvoj	LOK	Lice odgovorno za kvalitet u Laboratoriji
ROC	Rukovodilac organizacione celine u CPL	LST	Lice odgovorno za kvalitet Sertifikacionog tela CPL
AL	Sistem upravljanja kvalitetom u Laboratoriji	TNRI	telo za očuvanje nepristrasnosti i ravnotežu interesa

Za **SERTIFIKACIONO TELO "CENTRALNE PUTNE LABORATORIJE"** DOO u ovom dokumentu po potrebi se koristi skraćeni naziv Sertifikaciono telo Centralne putne laboratorije ili skraćenica STCPL.

Za **"CENTRALNU PUTNU LABORATORIJU"** DOO u ovom dokumentu po potrebi se koristi skraćeni naziv Centralna putna laboratorija ili skraćenica CPL.

Za Pravila sertifikacije koristi se prema potrebi skraćeni naziv Pravila.

5. REFERENTNI DOKUMENTI

- CPL.ST.PO POSLOVNIK KVALITETA STCPL
- CPL.ST.01 Opšta šema sertifikacije
- CPL.ST.03 Pravila za korišćenje sertifikata i znaka usaglašenosti/simbola
- Uredba o načinu sprovođenja ocenjivanja usaglašenosti, sadržaju isprave o usaglašenosti, kao i obliku, izgledu i sadržaju znaka usaglašenosti ("Sl. glasnik RS", br. 98/2009))
- SRPS ISO/IEC 17065:2012 Opšti zahtevi za ocenjivanje usaglašenosti

	Pravila sertifikacije Sertifikacionog tela "Centralne putne laboratorije" DOO		CPL.ST.02
	Izdanje 1	Datum 05.06.2015.	Izmena 2

- Standardi i tehničke specifikacije kojima su prihvaćene evropske norme specifikacija za građevinske proizvode za koje se potvrđuje usaglašenost
- Posebna pravila sertifikacije proizvoda prema Naredbi o obaveznom atestiranju frakcionisanog kamenog agregata za beton i asfalt ("Službeni list SFRJ" broj 41/87)

6. POSEBNE ODREDBE I AKTIVNOSTI

Sistem ocenjivanja usaglašenosti građevinskih proizvoda, metode vrednovanja rezultata i drugi zahtevi u vezi sa postupkom ocenjivanja usaglašenosti, dokumentima i radnjama ocenjivanja usaglašenosti, te sistemi ocenjivanja usaglašenosti građevinskih proizvoda uspostavljen je na osnovu Uredbe o načinu sprovođenja ocenjivanja usaglašenosti, sadržaju isprave o usaglašenosti, kao i obliku, izgledu i sadržaju znaka usaglašenosti ("Sl. glasnik RS", br. 98/2009)) tehničkim specifikacijama za građevinske proizvode, sve na podlogama evropskog zakonodavstva i Direktive za građevne proizvode. Za velik broj proizvoda to je zakonom uređen obavezni način dokazivanja upotrebljivosti građevinskih proizvoda i rezultat je visokih zahteva za kvalitet i garancija za sigurnost, pouzdanost i trajnost proizvoda.

STCPL sertifikuje građevinske proizvode, i upravlja radom pri nadzoru i ispitivanju građevinskih proizvoda za potrebe sertifikacije, te ima potpuni nadzor i odgovornost u sprovođenju postupaka sertifikacije i održavanja sertifikata.

STCPL kao kompetentno, stručno i tehnički osposobljeno Telo za sertifikaciju osnova je poverenja u sertifikaciju proizvoda, ocenjivanju sistema upravljanja, osoblja i proizvoda, rad tela za vrednovanje i nadzor i ispitivanja u organizacionim celinama CPL.

Adresa: "CENTRALNA PUTNA LABORATORIJA" DOO - Sertifikaciono telo
Veternik, Živorada Petrovića 13, 21000 Novi Sad.

Telefon: 021/820-180

Telefaks: 021/820-181

E-mail: office@cpl.rs

Internet stranica: www.cpl.rs

Rukovodilac: mr sci.Radomir Jakovljević, dipl.građ.inž.

Na *eks-YU* području STCPL ima stalnu saradnju s nacionalnim sertifikacionim telima susednih zemalja. Kroz saradnju, razmenjuju se znanja i iskustva i sprovode zajednički projekti.

Na nacionalnom nivou STCPL je glasnogovornik implementacije evropske regulative iz oblasti građevinskih proizvoda .

7. SERTIFIKACIJA PROIZVODA/FABRIČKE KONTROLE PROIZVODNJE

7.1. Kriterijumi sertifikacije / izmena kriterijuma

Proces sertifikacije i održavanja sertifikacije STCPL sprovodi prema zahtevima standarda ISO/IEC 17065:2012. Svoje sisteme upravljanja sa dokumentima sa obaveznom primenom (zakoni, pravilnici, tehnički propisi) moraju uskladiti i Klijent i STCPL.

STCPL je obavezan da pravovremeno obavesti klijenta o izmenama sertifikacionih kriterijuma (npr. novi standard), i odredi rok u kojem izmene treba da budu primenjene, te nadzirati sprovođenje tih izmena u sistemu upravljanja postupcima i procesima kod klijenta. Ako do isteka roka klijent ne sprovede i ne primeni izmene, rok važenja sertifikacije neće biti produžen. U takvim se slučajevima sertifikacija privremeno prekida (suspenduje) ili povlači (može i na zahtev klijenta).

7.2. Prenošnje sertifikacije

Ukoliko klijent, promeni vlasnika, sertifikacija može biti prenešena na novog vlasnika pod uslovom da:

- novi vlasnik prihvati i potvrdi politiku kvaliteta i sistem upravljanja kvalitetom,
- imenovano/odgovorno i ključno osoblje ostane isto,
- postupci ostanu isti i
- relevantni prostor i oprema ostanu isti.

	Pravila sertifikacije Sertifikacionog tela "Centralne putne laboratorije" DOO		CPL.ST.02
Izdanje 1	Datum 05.06.2015.	Izmena 2	Strana 7/15

Pri tome se ne menja plan sprovođenja nadzornih pregleda.

7.3. Nepristranost, nezavisnost

STCPL osigurava svoju nepristranost i nezavisnost u postupcima kroz:

- strategiju i politiku održivog razvoja CPL,
- način donošenja odluka o sertifikaciji,
- ocenjivanje.

Usluge STCPL su dostupne svim klijentima u području delatnosti za koje je STCPL ovlašćen.

Nepristranost i nezavisnost se osigurava načinom organizovanja i funkcionisanja STCPL, uključivanjem nadzora spoljnog tela za očuvanje nepristrasnosti i ravnotežu interesa (TNRI) u skladu sa tačkom 5.2. standarda ISO/IEC 17065:2012, koje imenuje Generalni direktor CPL na predlog određenih državnih organa, ustanova i/ili udruženja.

STCPL sprovodi ocenjivanja sa nepristranim i nezavisnim članovima TVN (ocenjivači).

To se osigurava realizacijom politike i ciljeva kvalitete, upoznavanjem svih članova TVN sa zahtevom o nepristranosti i nezavisnosti, potpisivanjem izjava o nepristranosti, nezavisnosti, integritetu, nepostojanju sukoba interesa i drugim primerenim načinima (odluke Generalnog Direktora CPL)

STCPL sprovodi postupke nadzora na nediskriminatorski i objektivna način, a preporuke u vezi sa sertifikacijom donose osobe koje nisu učestvovala u ocenjivanju usaglašenosti.

Nepristranost i nezavisnost je osigurana Odlukom Generalnog Direktora CPL br.02-433/2 od 18.05.2015.

7.4. Poverljivost

Poverljive informacije, dobijene tokom postupka sertifikacije, imenovane/odgovorne osobe ne smeju učiniti dostupnim trećim licima, bez pisane saglasnosti klijenta.

U slučaju kada postoji zakonska obaveza objavljivanja takvih informacija, zainteresovana strana će o tome biti obavestena u pisanome obliku. Takav slučaj se odnosi na obaveštavanje nacionalnog akreditacionog tela ATS odnosno, resornog Ministarstva o dodeljenim sertifikatima, o povlačenju sertifikacije, kada je to primereno.

Imenovane/odgovorne osobe STCPL se obavezuju na čuvanje poverljivosti dokumenata i podataka klijenta potpisivanjem ugovora o radu i potpisivanjem posebne izjave.

7.5. Odgovorne osobe i Rukovodstvo STCPL

Odgovorne osobe su upoznate i to dokazuju potpisom na izjavu:

- sa postupcima upravljanja sistemom kvaliteta iz dokumenata STCPL Priručnik o kvalitetu i pripadajućim dokumentima
- sa opsegom svojih ovlašćenja i odgovornosti
- sa obavezom da su nepristrane, samostalne i nezavisne pri poslovima sertifikacije/nadzora/ ispitivanja
- sa obavezom upoznavanja STCPL o svojim direktnim/indirektnim, sadašnjim i/ili ranijim vezama klijentom ili projektantom predmeta sertifikacije
- sa obavezom čuvanja poslovne tajne

Odlukama Generalnog Direktora CPL (br.1 i 2), Rukovodstvo STCPL, je osiguralo odgovornost osoba tokom sprovođenja postupka sertifikacije sa obavezama pod 1) do 4), a Statutom, osigurana je poverljivost odgovorne osobe sa obavezama pod 5).

Nepridržavanje obaveza pod 2) i 4) rezultira težom povredom radne obaveze u skladu s Kolektivnim ugovorom CPL.

Dokumentacija sertifikacionog postupka dostupna je samo imenovanim članovima TVN, imenovanim članovima SO i Rukovodiocu SO, a čuva se na siguran način. Pristup prostorijama STCPL je nadziran a korisnicima usluga i posetiocima dopušten je boravak u prostorijama STCPL jedino u prisustvu stalno zaposlenog.

	Pravila sertifikacije Sertifikacionog tela "Centralne putne laboratorije" DOO		CPL.ST.02
Izdanje 1	Datum 05.06.2015.	Izmena 2	Strana 8/15

7.6. Područje sertifikacije, klijenti iz RS i inostranstva

STCPL prihvata *Prijavu* za sertifikaciju svakog klijenta, bilo da se radi o proizvođaču za proizvode iz RS, ili izvan RS, iz oblasti svoje delatnosti i ovlašćenja.

Prijava se podnosi za građevinske proizvode/grupu proizvoda za koje klijent smatra da može dokazati usaglašenost, a ispunjava se na određenom obrascu. Ugovaranjem (sporazumom o sertifikaciji) uređuju se međusobne obaveze pre početka sertifikacije. Izmene poput smanjenja područja sertifikacije, tokom ili na kraju sertifikacije, neće se prihvatiti, posebno ako se takav zahtev zasniva na negativnom rezultatu ocenjivanja.

7.7. Mesta ocenjivanja

U početnom pregledu, pored ocenjivanja na mestu proizvodnje, ocenjivanja se mogu sprovesti i na drugim lokacijama, ako su ta mesta važna za područje sertifikacije, npr. ako je proces iz autsorsa laboratorijsko ispitivanje na drugoj lokaciji. Za nadzorni pregled unapred se dogovaraju mesta na kojima se sprovodi ocenjivanje.

7.8. Jezik sertifikacije

Sertifikat o usaglašenosti mora biti napisan na jednom od dva službena pisma i na službenom jeziku Republike Srbije.

Službeni jezik u sprovođenju postupka sertifikacije je srpski jezik. Ako se ocenjivanje sprovodi za proizvođače izvan RS za sporazumevanje se po pravilu upotrebljava engleski jezik.

U skladu sa ugovornom obavezom pojedini delovi dokumentacije mogu biti dodeljeni i izdati na engleskom jeziku.

Po potrebi u postupak se može uključiti prevodilac ili drugi stručnjak koji će osigurati korektan prevod. Ako je potrebno prevesti deo dokumentacije klijenta to klijent mora sam osigurati, što je predmet ugovaranja.

7.9. Troškovi sertifikacije

Troškove snosi klijent. Troškovi su određeni STCPL Cenovnikom i ponudom, odnosno ugovorom.

7.10. Informacije

Klijentu i drugim zainteresovanim stranama, korisnicima usluga STCPL, dostupne su sve bitne informacije o postupcima sertifikacije, a bitni dokumenti nalaze se na INTERNET stranici STCPL.

8. ŠEMA SERTIFIKACIJE

8.1. Inicijativa

Klijent zainteresovan za sertifikaciju treba da obavesti STCPL o nameri, u pisanom obliku (pošta, faks, e-mail), usmeno (telefon) ili posetom.

Informativni sastanak

Pre podnošenja prijave, na inicijativu klijenta ili STCPL, može se organizovati informativni sastanak da se klijent upozna sa kriterijumima sertifikacije.

Dokumenti za realizaciju

U roku do 8 dana, nakon pokretanja inicijative za sertifikaciju, odnosno održanog informativnog sastanka, STCPL dostavlja Klijentu obrasce: «*PRIJAVA za sertifikaciju građevinskih proizvoda*» i «*Spisak potrebnih dokumenata (dokumentacije) za sertifikaciju građevinskih proizvoda*».

8.2. Prijava za sertifikaciju

Prijavu podnosi klijent, kada može pružiti dokaze da ima dokumentovan, primenjen i održavan sistem upravljanja proizvodnjom, zasnovan na primenljivom standardu i drugim dokumentima (spisak dokumentacije uz Prijavu za sertifikaciju građevinskih proizvoda).

Prijavu prihvata Rukovodilac SO.

Popunjena Prijava treba da sadrži najmanje:

- osnovne podatke o proizvodu koji će biti sertifikovan i konačnoj nameni proizvoda;
- standardi i/ili drugi normativni dokumenti prema kojima klijent traži sertifikaciju;

	Pravila sertifikacije Sertifikacionog tela "Centralne putne laboratorije" DOO		CPL.ST.02
Izdanje 1	Datum 05.06.2015.	Izmena 2	Strana 9/15

- osnovne podatke o klijentu (naziv i adresa (adrese), fizičke lokacije, procesi i aktivnosti);
- opšte informacije o klijentu relevantne za oblast prijave (ljudski i tehnički resursi, laboratorije i/ili postrojenja za kontrolisanje i slično)
- informacije u vezi sa svim procesima iz autsorsa koje klijent koristi, a koje utiču na usaglašenost;
- sve druge potrebne informacije u skladu sa relevantnim zahtevima za sertifikaciju, kao što su informacije za početno vrednovanje i aktivnosti nadzora, (lokacije na kojima se proizvodi sertifikovani proizvod i osoblje za kontakt na tim lokacijama.

U slučaju kada klijent identifikuje drugi pravni entitet koji proizvodi sertifikovani proizvod, tada STCPL uspostavlja odgovarajući ugovorni odnos sa tim pravnim entitetom pre podnošenja zvanične dokumentacije za sertifikaciju.

Ako se radi o proširenju sertifikacije za drugi proizvod postupak Prijave treba ponoviti, na isti način kao na prvi proizvod.

Preispitivanje prijave

STCPL sprovodi postupak preispitivanja prijave kako bi osigurao:

- da su informacije o klijentu i proizvodu validne za sprovođenje procesa sertifikacije;
- da su sve razlike na relaciji klijent/ STCPL razrešene,
- da je definisan predmet i područje tražene sertifikacije;
- da su raspoloživa sredstva za sprovođenje svih aktivnosti vrednovanja;
- resurse za sprovođenje sertifikacije

Ukoliko STCPL ne može prihvatiti Prijavu, ako je područje izvan područja delatnosti ili iz nekih drugih razloga, klijent će o tome biti obavešten, a svi dokumenti vraćeni.

Dokumenti uz prijavu

STCPL ocenjuje validnost i sadržaj dokumenata uz Prijavu; U slučaju nepotpunosti Prijave, traži dodatne podatke, dokumente i drugo pre pokretanja postupka sertifikacije.

U slučaju da su primedbe na obim, sadržaj i/ili validnost dokumenata uz Prijavu, te primedbe moraju biti otklonjene pre potpisivanja sporazuma o sertifikaciji.

Sporazum o sertifikaciji

Nakon otklanjanja svih eventualnih neusaglašenosti i razrešenja razlika u razumevanju šeme za sertifikaciju i drugih informacija u vezi sa proizvodom, STCPL potpisuje sporazum o sertifikaciji sa klijentom

8.3. Vrednovanje usaglašenosti

Imenovanje TVN

Rukovodilac SO donosi odluku o imenovanju TVN (Tima za vrednovanje i nadzor) kojeg čine vođa Tima i najmanje jedan član, zatim odluku o imenovanju (*komisije*) članova SO za određeni proces sertifikacije. Ocenjivači su vođa i član(članovi) TVN. U grupi ocenjivača mogu biti i članovi STCPL koji se nalaze u postupku praktičnog dela obuke za ocenjivača.

Ocenjivači su obavezni zadovoljiti zahteve nepristranosti, nezavisnosti i čuvanja tajnosti poverljivih dokumenata i podataka, do kojih će doći u postupku ocenjivanja, što potvrđuju potpisom na odgovarajućoj izjavi.

Klijent ima pravo staviti obrazloženu primedbu na imenovani TVN. STCPL primedbu razmatra i ako je oceni opravdanom, imenuje drugog(druge) ocenjivače. Ako je oceni neopravdanom, a klijent i dalje insistira na primedbi to se smatra žalbom i pokreće se postupak u skladu sa Procedurom za rešavanje prigovora i žalbi (*STP 005*).

	Pravila sertifikacije Sertifikacionog tela "Centralne putne laboratorije" DOO		CPL.ST.02
Izdanje 1	Datum 05.06.2015.	Izmena 2	Strana 10/15

Ocena dokumenata

Utvrđuje se usaglašenost dokumenata i zapisa sa zahtevima odgovarajuće tehničke specifikacije, propisima i pravilima sertifikacije.

Predocenjivanje

Na osnovu ocene dokumentacije može se zatražiti da se sprovede predocenjivanje, na trošak klijenta. Tokom predocenjivanja ocenjuje se stvarna pripremljenost klijenta za sertifikaciju.

Vrednovanje klijenta/proizvođača

Deo postupka sertifikacije koji se sprovodi prema *CPL.ST.01, tač.7.2.* i odgovarajućoj tehničkoj specifikaciji za proizvod, poštujući zahteve sandarda ISO 19011; Uputstvo za nezavisnu ocenu/audit sistema upravljanja kvalitetom. Ovaj postupak se sprovodi u tri faze:

- I. uvodni sastanak : utvrđuje se plan ocenjivanja i konačno područje ocenjivanja koje se nakon toga više ne sme menjati,
- II. pregled i ocenjivanje: klijent mora omogućiti ocenjivačima uvid u sve relevantne dokumente, dužan je omogućiti pristup u sve prostorije u vezi sa zatraženim područjem sertifikacije, te kontakte sa osobljem uključenim u postupke obuhvaćene vrednovanjem. Ako se utvrdi da je pripremljenost nedovoljna, odlukom vođe TVN ocenjivanje može preći u predocenjivanje.
- III. završni sastanak: TVN obaveštava klijenta o rezultatima vrednovanja, što uključuju utvrđene neusaglašenosti, ako ih je bilo, te preporuke, ako je primenjivo.

Zaključak vrednovanja je izveštaj koji se uručuje ili na licu mesta, a klijent ga potvrđuje potpisom ili se izveštaj može dostaviti i naknadno, ali *najkasnije 14 dana* nakon završenog ocenjivanja. Klijent ima pravo ne potpisati izveštaj i uložiti žalbu STCPL.

U slučaju da su tokom vrednovanja utvrđene neusaglašenosti, a klijent izrazi interes da nastavi proces sertifikacije, rok za njihovo otklanjanje se dogovara, ali nije duži od 30 dana. Vođa TVN je u obavezi da pruži, za dodatne zahteve vrednovanja, informacije koje su potrebne kao bi se neusaglašenosti ispravile. U opravdanim slučajevima, rok se može produžiti, ali ne više od 90 dana.

8.4. Odluka o dodeli sertifikacije

Odluke se donose kroz nekoliko faza:

Prethodne aktivnosti

U dogovorenom roku klijent je u obavezi da obavesti STCPL o otklonjenim neusaglašenostima i dostaviti dokaze da su dogovorene korektivne mere sprovedene. TVN utvrđuje valjanost spovedenih korektivnih mera. Utvrđivanje efikasnosti korektivnih mera može uključiti i dodatnu posetu klijentu, čije troškove mora nadoknaditi.

Ukoliko se neusaglašenost(i) ne otkloni u roku *od 90 dana*, postupak se prekida i može se ponovo pokrenuti jedino podnošenjem nove *Prijave*. Nova *Prijava* može se podneti nakon 3 meseca od dana prekida postupka.

Predlog TVN

Na osnovu rezultata vrednovanja i izveštaja o vrednovanju početnog pregleda proizvodnje, vrednovanju fabričke kontrole proizvodnje, kao i završenog postupka sa korektivnim merama, vođa TVN dostavlja predlog za sertifikaciju Rukovodiocu SO.

U predlogu su sledeće opcije:

- sertifikacija se preporučuje u prijavljenom obimu i području,
- sertifikacija se preporučuje u smanjenom obimu i području,
- sertifikacija se ne preporučuje.

	Pravila sertifikacije Sertifikacionog tela "Centralne putne laboratorije" DOO		CPL.ST.02
Izdanje 1	Datum 05.06.2015.	Izmena 2	Strana 11/15

Preporuka

Dokumentaciju sprovedenog vrednovanja preispituje, odlukom imenovani, članovi SO (*komisija*). Na osnovu pregleda i ocene dokumenata, kao i predloga vođe TVN, komisija daje preporuku Rukovodiocu SO da donese odluku o dodeli sertifikata ili ne.

Na osnovu preporuke komisije za preispitivanje, Rukovodilac SO donosi odluku o dodeli sertifikata.

Sertifikat

Sertifikat o usaglašenosti proizvoda (sistem potvrđivanja 1+) se odnosi na jedan proizvod, a sertifikat o usaglašenosti fabričke kontrole proizvodnje FPC (sistemi 2+) može se odnositi na više proizvoda, a spisak proizvoda je u prilogu sertifikata.

Sertifikat se dostavlja klijentu nakon podmirenja svih troškova sertifikacije. Sertifikat ima rok važenja do opoziva. U skladu sa odgovarajućom tehničkom specifikacijom za proizvod, najmanje jednom godišnje se ocenjuje validnost sertifikacije putem nadzora i/ili kontrolnim ispitivanjem slučajnog uzorka.

O odluci, da postoje uslovi za dodelu ili ne, ili se pozitivna odluka odnosi samo na deo (određene , a ne sve) obima sertifikacije proizvoda, STCPL obaveštava klijenta, ATS i resorno Ministarstvo. Na odluku se može uložiti žalba.

Izjava o usaglašenosti

Klijent/nosilac sertifikacije na osnovu dobijenog sertifikata izdaje Izjavu o usaglašenosti koja se ne povlači dok je sertifikat validan. Izjavom o usaglašenosti klijent potvrđuje da su sprovedene sve radnje određene za ocenjivanje usaglašenosti, te da je dokazana usaglašenost sa tehničkom specifikacijom.

Registar sertifikovanih proizvoda

STCPL vodi i održava registar izdatih sertifikata, koji je javan, dostupan na INTERNET stranici STCPL.

STCPL registar sadrži identifikaciju klijenta (ime i adresu, osobu koja proizvod stavlja na tržište), naziv proizvoda i tehničku specifikaciju prema kojem je sertifikovan, broj sertifikata i datum izdavanja, te status dokumenta.

Dokumentacija o sertifikaciji

Tokom važenja sertifikacije u STCPL se čuva formalna dokumentacija u vezi sa sertifikacijom (Izveštaj TVN , preispitivanje i odluka o dodeli).

Klijent je u obavezi da dostavlja STCPL sve podatke o eventualnim promenama, prigovore, žalbe kupaca, nalaze inspekcijских organa i druge podatke važne za potvrđivanje.

9. NADZOR

9.1. Opšte odredbe

STCPL sprovodi nadzor nad proizvodom odnosno nadzor fabričke kontrole proizvodnje FPC sa ciljem da bi se osigurala stalna validnost pokazane ispunjenosti zahteva za sertifikovani proizvod. Uslov za održavanje sertifikata je trajno i potpuno zadovoljavanje sertifikacionih kriterijuma. Periodični nadzor označenih proizvoda se sprovodi u razdoblju od dana izdavanja sertifikata do dana isteka validnosti.

9.2. Vrste nadzornih pregleda

STCPL sprovodi redovne nadzorne preglede i vanredne nadzorne preglede.

Redovni nadzorni pregledi

Spovode se prema godišnjem planu nadzora, u obimu koji određuje vođa TVN. Mora se oceniti svaki zahtev tehničke specifikacije na osnovu koje je i dodeljena sertifikacija.

	Pravila sertifikacije Sertifikacionog tela "Centralne putne laboratorije" DOO		CPL.ST.02
Izdanje 1	Datum 05.06.2015.	Izmena 2	Strana 12/15

Sprovodi se u skladu sa zahtevima tehničke specifikacije i kriterijuma sertifikacije, nakon izdavanja sertifikata. Rok u kojem se mora sprovesti redovni nadzor je mesec dana pre ili kasnije u odnosu na planirano vreme nadzora.

Postupak sprovođenja redovnog nadzornog pregleda uglavnom je isti kao i kod prvog pregleda i sprovodi ga jedan od članova TVN. O redovnom nadzornom pregledu STCPL obaveštava klijenta/nosioca sertifikacije *najkasnije 14 dana* pre planiranoga roka.

STCPL može zahtevati dostavljanje odgovarajućih dokumenata i zapisa, koje će ocenjivač(i) koristiti u okviru pripreme za ocenu, ako to oceni potrebnim.

Nadzornim pregledom kod klijenta/nosioca sertifikacije, osim zahteva standarda, mora se svaki put:

- oceniti efikasnost sprovedenih korektivnih akcija i/ili drugih radnji za otklanjanje neusaglašenosti ustanovljenih tokom predhodnog ocenjivanja i/ili nadzornog pregleda,
- proveriti pravni status i vlasnički odnos,
- oceniti sprovođenje unutrašnjih ocena (interni audit) i preispitivanje od strane rukovodstva,
- proveriti sastav i status osoblja uključenog u sprovođenje sertifikacije,
- prema utvrđenom planu, oceniti sprovođenje postupaka za koje je sertifikacija dodeljena,
- vertikalnim auditom sprovesti ocenu svih aktivnosti fabričke kontrole proizvodnje,
- postupcima horizontalnog ocenjivanja sprovesti sveobuhvatnu ocenu fabričke kontrole proizvodnje (npr. upravljanje dokumentima, program obuke osoblja i sl.)
- oceniti stanje ispitne i/ili merne opreme u odnosu na status etaloniranja, kada je primenjivo,
- sledljivost do nacionalnih ili međunarodnih etalona, učešće u programima međulaboratorijskih uporednih ispitivanja osposobljenosti.

Izveštaj o redovnom nadzornom pregledu može da sadrži i preporuke o daljnjim aktivnostima (npr. rok za sledeći nadzorni pregled i druge).

Vanredni nadzorni pregledi

Sprovodi se na osnovu :

- žalbe/pritužbi u pisanom obliku,
- promena koje mogu uticati na kriterijume (promene pravnoga statusa, upravljanja, promene imenovanih/odgovornih osoba, promena postupaka itd.),
- prijave za obnovu validnosti sertifikata sa privremenim prekidom (suspenzija),
- zahteva za proširenje područja i obima sertifikacije.

Odluku o sprovođenju vanrednog nadzora donosi Rukovodilac SO, na predlog vođe TVN.

Ukoliko se utvrdi opravdanost žalbi/pritužbi trošak nadzora pada na teret klijenta/nosioca sertifikata, u suprotnom trošak nadzora plaća onaj koji je podneo žalbu/dao pritužbu. U svim ostalim slučajevima od 2) do 4) troškove snosi klijent/nosilac sertifikacije.

Donošenje odluke o nastavku validnosti sertifikacije

Rukovodilac SO donosi odluku o nastavku validnosti sertifikacije i dostavlja je klijentu/nosiocu sertifikacije, ATS odnosno resornom Ministarstvu. Na odluku se može uložiti žalba.

10. UPRAVLJANJE SERTIFIKATOM

10.1. Ponovna sertifikacija

Sertifikat ima važnost do opoziva. Ponovna sertifikacija sprovodi se na način kao što se sprovodi prva sertifikacija.

	Pravila sertifikacije Sertifikacionog tela "Centralne putne laboratorije" DOO		CPL.ST.02
Izdanje 1	Datum 05.06.2015.	Izmena 2	Strana 13/15

Ponovna sertifikacija može biti nakon trajnog ukidanja sertifikata, ili velikog proširenja obima i područja sertifikacije.

Odluka o ponovnoj sertifikaciji donosi se na isti način kao kod donošenja prve odluke o sertifikaciji.

10.2. Proširenje područja sertifikacije

Sprovodi se na isti način kao i postupak početne sertifikacije. Prijava za proširenje može se predati STCPL bilo kada, ali je preporuka da se sprovede u okviru redovnog nadzornog pregleda.

Prijava se neće prihvatiti ukoliko nisu uklonjene ranije utvrđene neusaglašenosti ili nisu izvršene obaveze prema STCPL. Proširenje područja sertifikacije ne utiče na rok valjanosti sertifikata.

Preporuku o proširenju sertifikacije donosi vođa tima TVN, na osnovu pregleda i ocene dokumenata sprovedenoga postupka sertifikacije. Odluku o proširenju sertifikacije donosi Rukovodilac SO. Na odluku, klijent može uložiti žalbu.

Izmene uslovljene zakonskom regulativom

U slučaju promene (novo izdanje, revizija) tehničke specifikacije na koju se poziva sertifikacija, STCPL je obavezan da obavesti klijente u kom roku sertifikovani proizvod mora biti usklađen sa izmenjenim zahtevima.

U propisivanju tog roka, između ostalog, vodi računa o :

- hitnosti usklađivanja sa zahtevima zaštite zdravlja, bezbednosti i očuvanja životne sredine
- veličini zaliha i mogućnostima usklađivanja klijenta sa promenjenim zahtevima
- svojim operativnim mogućnostima.

U ovom slučaju, a na osnovu pripadajuće dokumentacije i/ili ranijeg sertifikata, TVN određuje obavezno sprovođenje svih delova postupka sertifikacije (tač.8.3 i 8.4 ovih Pravila) koji nisu pokriveni ranijom sertifikacijom.

11. ODGOVORNOSTI I OBAVEZE UČESNIKA SERTIFIKACIJE

11.1. Obaveze klijenta /korisnika sertifikata

Korisnik sertifikata mora stalno i trajno zadovoljavati sertifikacione kriterijume i u svemu postupati saglasno propisanim pravilima. Zahteva se:

- neprekidno ispunjavanje zahteva za područje za koje je sertifikat izdat što uključuje i prilagođavanje izmenama sertifikacionih kriterijuma,
- pružanje potrebne pomoći i saradnje kako bi se omogućila provera ispunjenja sertifikacionih zahteva,
- omogućavanje dostupnosti informacijama, dokumentima i zapisima neophodnih za ocenjivanje i održavanje sertifikacije,
- omogućavanje dostupnosti dokumenata na osnovu kojih se utvrđuje nivo/stepen nezavisnosti i nepristranosti osoblja koje je u sistemu upravljanja kvalitetom klijenta,
- organizovanje tzv. witness audita (osvedočenja u rad), na zahtev STCPL,
- poštovanje zahteva da način upotrebe sertifikacije neće narušiti ugled STCPL,
- plaćanje troškova sprovođenja sertifikacije kako je određeno ugovornom obavezom,
- poštovanje obaveze da se STCPL obavesti o svim bitnim promenama u vezi sa sertifikacijom, u odnosu na: pravni, komercijalni, vlasnički ili organizacioni status, rukovodstvo i ključno osoblje, politiku, resurse i lokacije, područje sertifikacije, druga pitanja koja mogu uticati na sposobnost u ispunjavanju kriterijuma sertifikacije,
- upoznati STCPL sa svim prigovorima i žalbama na sertifikovani proizvod,
- čuvati sve zapise o prigovorima/žalbama,
- preduzeti mere za otklanjanje razloga za žalbe,

	Pravila sertifikacije Sertifikacionog tela "Centralne putne laboratorije" DOO		CPL.ST.02
Izdanje 1	Datum 05.06.2015.	Izmena 2	Strana 14/15

- dokumentovati preduzete mere i o njima obavesti STCPL.

11.2. Pozivanje na status nosioca sertifikacije

Dozvoljena je upotreba znaka usaglašenosti (simbola) na dokumentima u okviru područja sertifikacije. STCPL će preduzimati mere/akcije u cilju osiguranja da nosilac sertifikacije :

- u potpunosti udovoljava zahtevima za traženi sertifikacioni status, kada se poziva na sertifikaciju putem Interneta, dokumenata, komercijalnih materijala,
- znak usaglašenosti (simbol) koristi samo za lokacije koje su navedene u sertifikaciji,
- ne daje izjave u vezi sertifikacije, koje bi se mogle shvatiti pogrešno, ili kao neosnovane,
- vodi brigu da Izjava o usaglašenosti ili drugi dokument ne budu izdati tako da navode na pogrešno tumačenje,
- u slučaju suspenzije ili povlačenja sertifikacije prekine sa upotrebom znaka usaglašenosti/simbola

Ako dođe do nekorektnog pozivanja na status, ili neprimerene upotrebe znaka usaglašenosti/simbola, STCPL će preduzeti adekvatne mere: zahtev za korektivnu akciju, suspenziju ili povlačenje sertifikacije, ili druge postupke definisane dokumentom: Pravila za korišćenje sertifikata i znaka usaglašenosti /simbola: *CPL.ST.03*.

11.3. Obaveze STCPL

Telo za sertifikaciju STCPL se obavezuje da će u postupku sprovođenja sertifikacije i održavanja osigurati:

- sprovođenje svih postupaka u skladu sa utvrđenim pravilima,
- ograničenje TVN aktivnosti na ocenu nivoa/stepena usaglašenosti sa kriterijumima sertifikacije,
- nezavisnost i nepristranost osoblja koje učestvuje u sertifikaciji,
- poverljivost dokumenata i informacija, prikupljenih tokom postupka sertifikacije,
- javno dostupne informacije o statusu sertifikata, redovno ažurirane,
- informacije o sledljivosti rezultata u odnosu na područje sertifikacije,
- pravovremeno obaveštavanje o svim promenama kriterijuma sertifikacije,
- informacije o međunarodnoj saradnji u koju je STCPL uključen.

12. SMANJENJE, SUSPENZIJA ILI POVLAČENJE SERTIFIKACIJE

12.1. Dobrovoljno smanjenje ili suspenzija (po zahtevu klijenta)

Klijent može zahtevati privremenu obustavu važenja (validnosti) sertifikacije, za celo područje sertifikacije (*suspenzija*) ili deo područja sertifikacije (*smanjenje sertifikacije*). Trajanje suspenzije/smanjenja sertifikacije je *najviše 6 meseci*. Ako se do tog roka ne steknu uslovi za prekid suspenzije, sertifikacija će biti povučena u delu za koji je suspenzija zahtevana. Suspenzija se može prekinuti jedino nakon sprovedenog postupka ocenjivanja.

12.2. Prisilno smanjenje ili suspenzija

Kada se utvrde bitne neusaglašenosti, tokom redovnog ili vanrednog nadzora, ili nekim drugim postupkom one mogu usloviti suspenziju ili smanjenje sertifikacije. Prisilna suspenzija/smanjenje sertifikacije traje *najviše 6 meseci*, a može se ukinuti jedino nakon sprovedenog postupka ocenjivanja. Ako se u roku ne steknu uslovi za ukidanje suspenzije sertifikacija može biti povučena, odnosno sertifikacija će se smanjiti u predmetu i području sertifikacije. Vreme trajanja suspenzije ne utiče na rok važenja sertifikacije. Rukovodilac sertifikacionog odbora obaveštava klijenta o suspenziji sertifikata.

	Pravila sertifikacije Sertifikacionog tela "Centralne putne laboratorije" DOO		CPL.ST.02
Izdanje 1	Datum 05.06.2015.	Izmena 2	Strana 15/15

13. PRESTANAK SERTIFIKACIJE

U slučaju povlačenja, klijent mora obvezno vratiti STCPL ranije dobijene sertifikate. Datum povlačenja se određuje odlukom o povlačenju.

13.1. Zahtev za povlačenje sertifikacije

Klijent može zahtevati povlačenje sertifikacije i o tome u pisanom obliku obavestiti STCPL.

13.2. Povlačenje sertifikacije

Kada se tokom nadzora, redovnog ili vanrednog ili drugog postupka, utvrde bitne neusaglašenosti one mogu usloviti povlačenje sertifikacije. Korisnik sertifikacije može ponovno steći status sertifikacije podnošenjem nove *Prijave* i sprovođenjem novog postupka sertifikacije. Pre *isteka 6 meseci* od dana povlačenja sertifikacije klijent nemože podneti novu *Prijavu*.

14. PRIGOVORI I ŽALBE

14.1. Pritužbe

Pritužba je izraz nezadovoljstva pravne osobe ili fizičkog lica, u vezi sa aktivnostima i postupcima STCPL i klijenta. STCPL ocenjuje važnost pritužbe, a u slučaju opravdanosti preduzima odgovarajuće akcije/mere. O rezultatima rešenja pritužbe obaveštava podnosioca u pisanom obliku.

O svim pritužbama i preuzetim merama vode se zapisi.

Za pritužbu koja nije u pisanome obliku ili iz neidentifikovanog izvora STCPL postupa prema proceni primerenosti same pritužbe.

14.2. Žalbe

Žalba je zahtev klijenta za preispitivanjem nepovoljne odluke STCPL, a odnosi se na njegov željeni sertifikacioni status.

Politika STCPL, saglasno politici održivog razvoja, je da se tokom sertifikacionog postupka ne steknu uslovi za podnošenje žalbi.

Međutim, ukoliko do žalbe ipak dođe ona se bez odugovlačenja rešava. O rezultatima postupka rešavanja žalbe STCPL klijenta (podnosioca žalbe) obaveštava u pisanom obliku.

14.3. Sporovi

Odnose se na područja koja nisu obuhvaćena pritužbama/žalbama i uključuju sud u rešavanje.